

КОПЕНГАГЕНСЬКА РУСАЛОНЬКА

Зверху жінка, а знизу риба; жіноче обличчя, руки і груди та вкритий лускою хвіст – усі так звикли до такого образу русалки, що уявити її якоюсь іншою навіть не спадає на думку. У казках, у легендах, на картинах, а пізніше (і навально) у мультфільмах та кінострічках, на стікерах, наліпках, повітряних кульках і різноманітних іграшках, на дівчачих футболках, платтячках і портфеликах – усюди вона однакова: жінка з хвостом риби замість ніг.

Вигадати такий образ було елементарно просто, вважає Оксана Забужко: подумки розрізати гарненьку панянку та шуку або пліточку і стулити до купи половину однієї й половину другої. Колись давно хтось невідомий чи група незнаних нам людей здійснили цю операцію, – й відтоді і поети та художники, і звичайні люди користуються цим образом. Навіть великий данський казкар створив свою героїню за зразком таких русалок.

Але є одна – не така, як інші. Це Маленька Русалонька, що сидить на гранітній брилі в гавані Копенгагена.

Коли підходити до неї спереду, одразу й не здогадаєшся, що то русалка: тендітна дівчинка вместилася на камені, підібгавши під себе ніж-

ки. Її гарненькі колінця нічим не прикриті, і її постать наскільки зворушлива, настільки й еротична. Коли дізнаєшся, що вона – Русалонька, у першу мить у серце закрадається надія: можливо, їй, котрій не поталанило в слові, пощастило хоча б у бронзі і її мрія збулася, вона отримала стрункі ніжки, щоб жити заради коханого людським життям. Однак досить трохи обійти статую, щоб сподівання розвіялися: якщо дивитися на неї збоку, видно, що ніжки Русалоньки закінчуються не стопами, а плавцями.

Мені видається, що копенгагенська статуя Русалоньки – найщемливіше втілення близького, але не досягнуто щастя: ніжки Русалоньки не зросилися в один риб'ячий хвіст – ні, вона має красиві стегна й гомілки, але вона не може ступати.

Немає загадки таланту, є вічна загадка любові, – писав Григорій Тютюнник. Скільки ж потрібно було любові, щоб подолати силу тяжіння багатомістової традиції, магнетизм визнаного майстра казки, інерцію загальноприйнятого мислення і створити Іншу Русалоньку.

І ось вона – диво любові і чудо творчості – маленька Русалонька Копенгагена.